

στρώνω

στρώνω, ρ. [<μυν. στρώνω <ἔστρωσα, ἀόρ. του αρχ. ρ. στρωννύω], στρώνω. **1.** αποβάλλω τις κακές συνήθειές μου, μπαίνω στον καλό, στον τίμιο δρόμο: «κάποτε ήταν μεγάλος αλήτης, αλλά τον τελευταίο καιρό έστρωσε || απ' τη μέρα που παντρεύτηκε, έστρωσε κι έγινε καλός νοικοκύρης || αν δε στρώσεις, δε θα σε πάρω στη δουλειά μου». (Λαϊκό τραγούδι: *αχ, θα παντρευτεί, θα **στρώσει**; μόνη της παραμιλά· το θεό παρακαλάει να τ' αλλάξει τα μυαλά // να πεις και της μαμάς σου να λέει στη γειτονιά, πως **έστρωσε** ο γαμπρός της κι έρχεται στις εννιά*). **2.** προσαρμόζομαι: «στην αρχή δεν μπορούσε να συνηθίσει στο κλίμα που επικρατούσε, αλλά με τον καιρό έστρωσε». **3.** (για είδη υπόδησης, ιδίως ένδυσης) εφαρμόζω καλά στο σώμα: «το παντελόνι στρώνει επάνω σου μια χαρά». **4.** ετοιμάζω το κρεβάτι μου για ύπνο: «ήμουν τόσο κουρασμένος, που, μόλις γύρισα στο σπίτι, μου 'στρωσε η μάνα μου να κοιμηθώ». (Λαϊκό τραγούδι: *έλα απόψε να σου **στρώσω** στον καλύτερο οντά και κοντά σου να ξαπλώσω να μου σβήσεις το σεβντά*). **5.** (για νοικοκυρές) απλώνω στο πάτωμα του σπιτιού τα χαλιά, ιδίως στην αρχή της χειμερινής περιόδου: «αύριο λέω να στρώσω, πριν πιάσουν τα πολλά κρύα». **6.** (για μηχανές) αρχίζω να λειτουργώ ομαλά, κανονικά: «τ' αυτοκίνητο είναι καινούριο και, για να στρώσει η μηχανή, πρέπει να κάνεις δέκα χιλιάδες χιλιόμετρα». **7.** (για καιρικές συνθήκες) βελτιώνομαι: «επιτέλους, ο καιρός άρχισε να στρώνει». **8.** προστακτ. **στρώσου!** προσταγή ή προτροπή σε κάποιον να καθίσει στο τραπέζι για να κάνει κάτι, συνήθως για να παίξει χαρτιά με κάποιον άλλον ή για να φάει. Πολλές φορές, προτάσσεται το εμπρός ή το μπρος. (Ακολουθούν 54 φρ.)·

- κατά πώς έστρωσες, θα κοιμηθείς ή κατά πώς στρώσεις, θα κοιμηθείς, βλ. συνηθέστ. όπως έστρωσες, θα κοιμηθείς·

- όπως έστρωσες, θα κοιμηθείς ή όπως στρώσεις, θα κοιμηθείς, βλ. λ.κοιμάμαι·

- στρώνει χυλόπιτα, βλ. λ. [χυλόπιτα](#)·

- στρώνουν τα πράγματα, βλ. λ. [πρά\(γ\)μα](#)·

- στρώνω για ύπνο, βλ. λ. ύπνος·

- στρώνω (ένα) καρέ, βλ. λ. καρέ·

- στρώνω επιδερμίδα, βλ. λ. επιδερμίδα·

- στρώνω κεφάλι, βλ. λ. κεφάλι·

- στρώνω κεφάλι, βλ. λ. [κεφάλι](#)·

- στρώνω κόκκινα χαλιά (για κάποιον), βλ. λ. [χαλί](#)·

- στρώνω κουβέρτα, βλ. λ. κουβέρτα·

- στρώνω κουρελού, βλ. λ. κουρελού·

- στρώνω κρεβάτι, βλ. λ. κρεβάτι·

- στρώνω κώλο, βλ. λ. κώλο·

- στρώνω τα μαλλιά μου ή στρώνω το μαλλί μου, βλ. λ. μαλλί·

- στρώνω τα πράγματα, βλ. λ. [πρά\(γ\)μα](#)·

- στρώνω τη γλώσσα ή στρώνω τη γλώσσα του, (για λογοτεχνικά κείμενα) βλ. λ.γλώσσα·

- στρώνω τη δουλειά, βλ. λ. [δουλειά](#).
- στρώνω την μπάλα, βλ. λ. μπάλα.
- στρώνω το κρεβάτι μου, βλ. λ. κρεβάτι.
- στρώνω το σπίτι, βλ. λ. [σπίτι](#).
- στρώνω το τραπέζι ή στρώνω τραπέζι, βλ. λ. [τραπέζι](#).
- στρώνω το χαλί (σε κάποιον), βλ. λ. [χαλί](#).
- στρώνω τον κώλο μου στη δουλειά, βλ. λ. [δουλειά](#).
- στρώνω χαλί να περάσει, βλ. λ. [χαλί](#).
- το στρώνω, κάθομαι αυθαίρετα κάπου με άνεση και για πολλή ώρα: «ήρθε και το 'στρώσε απ' τ' απόγευμα και δε λέει να φύγει».
- το στρώνω στη δουλειά, βλ. λ. [δουλειά](#).
- το στρώνω στη συζήτηση, βλ. λ. [συζήτηση](#).
- το στρώνω στην κουβέντα, βλ. λ. [κουβέντα](#).
- το στρώνω στο γλέντι, βλ. λ. [γλέντι](#).
- το στρώνω στο κουβεντολόι, βλ. λ. [κουβεντολόι](#).
- το στρώνω στο τραγούδι, βλ. λ. τραγούδι.
- το στρώνω στο φαί, βλ. λ. φαί.
- το στρώνω στο χορό, βλ. λ. χορός.
- το στρώνω στον καβγά, βλ. λ. καβγάς.
- το στρώνω στον ύπνο, βλ. λ. ύπνος.
- το στρώσαμε (ενν. το χαρτοπαίγνιο), αρχίσαμε να παίζουμε χαρτιά, παίζουμε χαρτιά: «μια και δεν είχαμε τίποτα άλλο να κάνουμε, το στρώσαμε για να περάσει η ώρα μας».
- το στρώσαμε (ενν. το φαγοπότι), αρχίσαμε να τρώμε και να πίνουμε, τρώμε και πίνουμε: «είχα κάτι κονσέρβες στο ψυγείο και το στρώσαμε εδώ με λίγο ουζάκι».
- το στρώσαμε (ενν. στην κουβέντα, στο κουβεντολόι), αρχίσαμε να κουβεντιάσουμε, κουβεντιάσουμε: «συναντηθήκαμε τυχαία στο δρόμο και το στρώσαμε κι ούτε καταλάβαμε για πότε πέρασε η ώρα».
- το 'στρώσε (ενν. το χιόνι), έριξε τόσο χιόνι, που κάλυψε την επιφάνεια της γης: «άρχισε να χιονίζει τόσο πολύ, που σε λίγο το 'στρώσε».
- τον στρώνω, τον επαναφέρω στον καλό, στον τίμιο δρόμο: «ο μόνος άνθρωπος που μπορεί να τον στρώσει είναι η μάνα του».
- τον στρώνω μπρος, βλ. λ. μπρος.

- τον στρώνω μπροστά, βλ. λ. [μπροστά](#).
- τον στρώνω στη δουλειά, βλ. λ. [δουλειά](#).
- τον στρώνω στο βρισίδι, βλ. λ. [βρισίδι](#).
- τον στρώνω στο κυνήγι, βλ. λ. κυνήγι.
- τον στρώνω στο ξύλο, βλ. λ. [ξύλο](#).
- του στρώνω ένα χέρι ξύλο, βλ. λ. [ξύλο](#).
- του στρώνω μια κατσάδα, βλ. λ. [κατσάδα](#).
- του στρώνω το κιλίμι, βλ. λ. κιλίμι.
- του 'στρωσα τη γούνα, βλ. λ. γούνα.
- του 'στρωσα το γιακά, βλ. λ. [γιακάς](#).
- τους στρώνω τα πράγματα, βλ. λ. [πρά\(γ\)μα](#).
- τους τα 'στρωσα, **α.** τους συμβίβασα, διευθέτησα παλιά έχθρα τους, τους μόνοιασα: «ήταν κρίμα να μαλώνουν δυο αδέρφια για ένα παλιοχώραφο, γι' αυτό βρήκα τρόπο και τους τα 'στρωσα». **β.** (για ζευγάρια) βλ. συνηθέστ. τους τα 'φτιαξα, λ. [φτιάχνω](#).

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας